هدية
HADIYAH

హజ్ విధానం

صفة الحج

తెలుగు

تلغو

రచన

ఫజీలతుష్షేక్ ముహమ్మద్ ఇబ్నె సాలిహ్ అల్ ఉసైమీన్ కలముతో
అల్లాహ్ ఆయనను, ఆయన తల్లిదండ్రులను, ముస్లింలందరినీ మన్నించుగాక

صفة الحج

హజ్ విధానం

రచన

ఫజీలతుష్షేక్ ముహమ్మద్ ఇబ్నె సాలిహ్ అల్ ఉసైమీన్ కలముతో

అల్లాహ్ ఆయనను, ఆయన తల్లిదండ్రులను, ముస్లింలందరినీ మన్నించుగాక

స్తోత్రాలన్నీ సర్వలోకాల ప్రభుపైన అల్లాహ్ కొరకే చెందుతాయి. మరియు అల్లాహ్ మన ప్రవక్త ముహమ్మద్ పై, ఆయన కుటుంబముపై, ఆయన సహచరులపై శుభాలను, శాంతిని కురిపించుగాక. ఆ తరువాత:

నా ముస్లిం సోదరులకు హజ్ గురించి కొంత సమాచారం అందించడానికి ఈ సందర్భంలో నేను ముందుకు వస్తున్నాను, అందరి పనులను కేవలం తన మన్నత కొరకు చేయమని మరియు తనకు సమీపంగా చేయమని అల్లాహ్ తఆలాను వేడు కుంటున్నాను. నిశ్చయంగా ఆయన ఉదారమైనవాడు మరియు దయగలవాడు.

హజ్జ్ గురించి వివరణ క్రింది విధంగా సారాంశం చేయబడింది:

1) ప్రయాణానికి సంబంధించిన ఆదేశాలు.

2) హజ్ ఎప్పుడు విధిగావించబడింది? మరియు ఇది ఎవరిపై విధి అవుతుంది?

3) హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ చేయాలనుకునే వారు ఎక్కడ నుండి ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకుంటారు?

4) హజ్ ఆచారాలు, వాటిలో ఉత్తమమైనది.

5) ఇహ్రామ్ ప్రారంభం నుండి హజ్ ముగింపు వరకు తమత్తు విధానం సంక్షిప్తంగా.

6) తవాఫె విదా (వీడ్కోలు ప్రదక్షిణ)

7) ఇహ్రామ్ స్థితిలో నిషేధిత విషయాలు

8) నిషిద్ధ కార్యాలు చేసిన వారికి నిర్ణయించబడిన శిక్ష.

9) మస్జిదె నబవీకి జియారత్ (సందర్శనం).

ప్రయాణానికి సంబంధించిన ఆదేశాలు

హజ్ అనేది ప్రయాణం లేకుండా సాధ్యం కాని విషయం, నిజానికి అది స్వయంగా ఒక ప్రయాణం. అందువల్ల, ఇక్కడ ప్రయాణానికి సంబంధించిన కొన్ని ఆదేశాలను గురించి మాట్లాడటం అవసరం. ప్రయాణానికి సంబంధించి కొన్ని ఆదేశాలు ఉన్నాయి, ముఖ్యంగా నమాజుకు సంబంధించినవి, ఇవి క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

(అ)- తహారత్ (పరిశుద్ధత):

ప్రయాణికుడు నీరు లభించినప్పుడు ఉదూ మరియు గుసుల్, నీటితో చేసి పరిశుద్ధతను పొందాలి. నీరు లభించనప్పుడు పరిశుభ్రమైన మట్టితో తయమ్ముమ్ చేయాలి. ఆపై తన ముఖం మరియు చేతులకు మసహ్ చేయాలి. నేలపై ఒకసారి కొట్టి, తన ముఖం మొత్తం మరియు చేతుల మోజేతుల నుండి మణికట్టు వరకు మసహ్ చేయాలి, ఇది చేతి మణికట్టు నుండి భుజం వరకు.

ఇలా చేయటం వలన అతడు పూర్తిగా పరిశుద్ధతను పొందుతాడు, ఈ పరిశుద్ధత నీటి పరిశుద్ధతను రద్దు చేసే వాటి వలన లేదా నీరు లభించినప్పుడు మాత్రమే రద్దు అవుతుంది. ఉదాహరణకు, అతడు జొహర్ సలాహ్ కోసం తయమ్ముమ్ చేసుకుని ఆ పరిశుద్ధతను అస్ర్ వరకు కొనసాగిస్తే, అస్ర్ సలాహ్

ను తయమ్ముమ్ లేకుండా చేయవచ్చు. అలాగే, అతడు ఆ పరిశుద్ధతను మగ్రిబ్ మరియు ఇషా వరకు కొనసాగిస్తే, ఈ రెండు సలాహ్ లను కూడా తయమ్ముమ్ లేకుండా చేయవచ్చు.

ప్రయాణికుడు జనాబత్ వలన (వీర్యస్ఖలనం లేదా భార్యాభర్తల కలయిక వలన) అశుద్ధావస్థకు లోనయి, నీరు లభించనప్పుడు, అతడు తయమ్ముమ్ చేయాలి, తద్వారా అతని అశుద్ధావస్థ తొలగించబడుతుంది. నీరు లభించగానే ఆ అశుద్ధావస్థ తిరిగి వస్తుంది, మరియు అతను మరలా ఉదూ లేదా గుసుల్ స్నానం చేయడం వాజిబు. మూత్రం లేదా మలమూత్ర విసర్జన వలన అశుద్ధత కలిగినప్పుడు, నీరు లభించని పరిస్థితిలో అతడు తయమ్ముమ్ చేయాలి, తద్వారా అతని అశుద్ధత తొలగించ బడుతుంది. నీరు లభించగానే, ఆ అశుద్ధత తిరిగి వస్తుంది, మరియు అతనికి మరలా ఉదూ చేయడం వాజిబు అంటే తప్పనిసరి అయి పోతుంది; హదీథ్ ప్రకారం:

((الصَّعِيدُ الطَّيِّبُ وَضُوءُ المُسْلِمِ وَإِنْ لَمْ يَجِدِ المَاءَ عَشْرَ سِنِينَ، فَإِذَا وَجَدَ المَاءَ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ، وَلْيُمِسَّهُ بَشَرَتَهُ))

"పరిశుద్ధమైన మట్టి ఒక ముస్లిం కొరకు ఉదూ నిమిత్తం సరి పోతుంది, ఒకవేళ పది సంవత్సరాలు నీరు లభించకపోయిన సరే! నీరు లభించగానే అల్లాహ్ భయంతో శరీరాన్ని శుభ్ర పరుచు కోండి అంటే నీటితో గుసుల్ చేయండి." ఇంకొక హదీథులో ఇలా ఉంది:

((طَهُورُ المُسْلِمِ))

"ముస్లిం యొక్క తహారతు, పరిశుభ్రత."

అహ్మద్ హదీథు గ్రంథం, అత్తిర్మిథీ నమోదు చేసినారు: ఈ హదీథు హసన్ (ఉత్తమ) హదీథుగా వర్గీకరించబడింది.[1] ప్రయాణికుడు ఖుఫ్ఫైన్ (మేజోళ్ళ)పై మూడు పగలు, మూడు రాత్రుల వరకు మసహ్ చేయవచ్చు, కానీ స్థిరనివాసి ఒక పగలు మరియు ఒక రాత్రి మాత్రమే.

(అ)- ఫర్ద్ (తప్పనిసరి విధి) నమాజు:

ప్రయాణికుడు నాలుగు రకాతుల నమాజులను - అవి: జోహర్, అసర్, మరియు ఇషా - రెండు రకాతులుగా మాత్రమే చేయాలి, తన ఊరిని వదిలి బయలుదేరినప్పటి నుండి వాపసు వచ్చే వరకు, అతని ప్రయాణం ఎంతకాలం సాగినా సరే. (సహీహ్ బుఖారీ) లో అనస్ బిన్ మాలిక్ రదియల్లాహు అన్హు నుండి ఇలా నమోదు చేయబడింది, ఆయన ఉల్లేఖన:

((خَرَجْنَا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ من المدينة إِلَى مَكَّةَ (يعنى: فى حجة الوداع)، فَكَانَ يُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ، حَتَّى رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ. قُلْتُ: أَقَمْتُمْ بِمَكَّةَ شَيْئًا؟ قال: أَقَمْنَا بِهَا عَشْرًا))

"మేము ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంతో కలిసి మదీనా నుండి మక్కా (విదాయీ హజ్ కొరకు) బయలుదేరాము, అపుడు

---

[1] దీనిని అబూదావూద్ కితాబు అత్తహారహ్, జనుబ్ యతయమ్మం అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (332)లో, అత్తిర్మిథీ కితాబ్ అత్తహారహ్, మా జాఅ ఫీ అత్తయమ్ముం లిల్ జనుబ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (124)లో, అన్నిసాయీ కితాబ్ అ్తతహారహ్, సలవాత్ బి తయమ్ముం అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (323)లో, మరియు అహ్మద్ 5/146 అబీ ధర్ ఉల్లేఖన నుండి నమోదు చేసారు. ఇక్కడ పేర్కొన్న పదాలు బజ్జార్ 9/387 హదీథు సంఖ్య (3973) లోనివి.

ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం రెండు రకాతులు, రెండు రకాతులు నమాజు చేస్తూ ఉండేవారు - మేము మదీనాకు తిరిగి వచ్చే వరకు. నేను అడిగాను: మక్కాలో మీరు ఆగినారా? ఆయన ఇలా జవాబిచ్చారు: మేము అక్కడ పది రోజులు గడిపాము."[1]

ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖన: అల్లాహ్ నమాజు ఆదేశం విధించినప్పుడు, అది రెండు రెండు రకాతులుగా మాత్రమే విధించబడింది, స్థిరనివాసంలో అయినా మరియు ప్రయాణంలో అయినా సరే. అయితే, ఆ తరువాత ప్రయాణంలో నమాజు అలాగే ఉంచబడింది, కానీ స్థిరనివాసంలో చేసే నమాజు రకాతుల సంఖ్య పెంచబడింది.[2]

ఇంకా మరొక హదీథులో ఇలా నమోదు చేయబడింది: నమాజు మొదట రెండు రెండు రకాతులుగా విధించబడింది, అయితే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం హిజ్రత్ చేసిన తరువాత అది నాలుగు రకాతులుగా మార్చబడింది, మరియు ప్రయాణంలో నమాజు మాత్రం అలాగే వదిలి వేయబడింది.[3]

---

[1] దీనిని బుఖారీ కితాబ్ తఖ్సీర్, మా జాఅ ఫీ అత్తఖ్సీర్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1081)లో నమోదు చేసినారు, మరియు ముస్లిం కితాబ్ సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ వ ఖస్రుహా, హదీథు సంఖ్య (693)లో.

[2] దీనిని బుఖారీ కితాబుస్సలాహ్, కైఫ ఫురిదత్ అస్సలాహ్ ఫీ అల్ఇస్రా? హదీథు సంఖ్య (350)లో నమోదు చేసినారు, మరియు ముస్లిం కితాబుస్సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ వ ఖస్రుహా, హదీథు సంఖ్య (685)లో.

[3] దీనిని బుఖారీ తన కితాబ్ మనాకిబ్, మిన్ ఐన అర్రఖూ అత్తారీఖ్? అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (3935)లో నమోదు చేసినారు.

మరియు ఇది ముస్లిం గ్రంథములో కూడా నమోదు చేయబడింది. ప్రయాణికుడి నమాజు మొదటి ఫర్ద్ (తప్పనిసరి విధి) నమాజుపై నిర్ధారించబడింది.[1]

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ప్రయాణంలో ఒకసారి కూడా పూర్తి నమాజు చేసినట్లు నమోదు కాలేదు. అందువలన, అనేక మంది పండితులు ప్రయాణికుడు నాలుగు రకాతుల నమాజును రెండు రకాతులుగా ఖసర్ చేయటం తప్పనిసరి అని అభిప్రాయ పడ్డారు. (సహీహ్ బుఖారీ) లో అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ యజీద్ నుండి ఇలా ఉల్లేఖించబడింది: ఉస్మాన్ బిన్ అఫ్ఫాన్ రదియల్లాహు అన్హు మీనాలో నాలుగు రకాతులు నమాజు చేశారు, ఈ విషయం అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసూద్ రదియల్లాహు అన్హు వద్దకు చేరింది, వెంటనే ఆయన 'ఇన్నా లిల్లాహి వ ఇన్నా ఇలైహి రాజిఊన్', అని పలికి ఇలా అన్నారు: నేను మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వెంట మీనాలో రెండు రకాతులు నమాజు చేశాను, అబూ బకర్ రదియల్లాహు అన్హు వెంట మీనాలో రెండు రకాతులు నమాజు చేశాను, ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ రదియల్లాహు అన్హు వెంట మీనాలో రెండు రకాతులు నమాజు చేశాను. ఈ నాలుగు రకా'తులకు బదులుగా, అల్లాహ్ వద్ద స్వీకరించబడే రెండు రకా'తులు భాగ్యంగా కలిగినట్లయితే ఎంత బాగుండేది![2].

---

[1] దీనిని ముస్లిం తన కితాబుస్సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, హదీథు సంఖ్య (685/2)లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని బుఖారీ కితాబు అత్తఖ్సీర్, అస్సలాతు బి మీనా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1084)లో నమోదు చేసినారు, మరియు ముస్లిం, కితాబు అస్సలాతుల్

అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మసూద్ రదియల్లాహు అన్హు, ఉస్మాన్ రదియల్లాహు అన్హు నాలుగు రకాతులు పూర్తి చేయడాన్ని ఒక విపత్తుగా భావించారు; ఆయన కోసం 'ఇన్నా లిల్లాహి వ ఇన్నా ఇలైహి రాజిఊన్' అని పలికి, ఇంకా ఇలా అన్నారు: మరియు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మరియు ఆయన ఇద్దరు సహచరుల సున్నతు దీనికి విరుద్ధంగా ఉంది.

ఉథ్మాన్ రదియల్లాహు అన్హు తన ఖిలాఫతు కాలంలో మీనాలో ఆరు సంవత్సరాలు లేదా ఎనిమిది సంవత్సరాలు ఖస్ర్ (సంక్షిప్త నమాజ్) చేసేవారు, ఆ తరువాత పూర్తిగా నాలుగు రకాతులు చేయసాగినారు. ఇబ్న్ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా యొక్క హదీథు ప్రకారం, సహీహ్ ముస్లింలో ఇలా ఉంది: మహనీయ ప్రవక్త ﷺ మీనాలో ప్రయాణికుల నమాజు (సలాతుల్ ముసాఫిర్) చేయించారు. అబూ బకర్, ఉమర్ మరియు ఉథ్మాన్ మొదటి ఎనిమిది సంవత్సరాలు కూడా అని లేదా ఆరు సంవత్సరాలు కూడా అని ఆయన పలికినారు.[1] ఆయన రదియల్లాహు అన్హు తన అవగాహన ప్రకారం తఫ్సీర్‌ను పూర్తి చేశారు, మరియు ఆ తఫ్సీర్ గురించి వివిధ ఆధారాలు మరియు ఉలమా, విద్వాంసుల అభిప్రాయాలు భిన్నంగా ఉన్నాయి.

ముసాఫిరీన్, ఖస్ర్ అస్సలాతు బి మీనా అధ్యాయంలో హదీథు సంఖ్య (695)లో నమోదు చేసినారు.

[1] దీనిని ముస్లిం, సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, ఖస్ర్ సలాత్ బి మీనా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (694/18)లో నమోదు చేసినారు.

కానీ ప్రయాణికుడు పూర్తి నాలుగు రకాతులు నమాజు చదివే ఇమామ్ వెనుక నమాజు చేస్తే, అతను దానిని ఇమాం తో పాటు పూర్తి చేయవలసి ఉంటుంది. (సహీహ్ ముస్లిం) లో మూసా బిన్ సలమహ్ అల్ హుజలి ఉల్లేఖన: ఇబ్ను అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా ను నేను ఇలా అడిగాను: మక్కాలో నేను ఇమాంతో కలిసి నమాజు చేయకపోతే ఎలా నమాజు చేయాలి? ఆయన సమాధానమిస్తూ: రెండు రకాతులు, ఇది అబుల్ ఖాసిమ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క సున్నతు అని చెప్పారు.[1]

సహీహైన్ లోనే నాఫియ్ ఉల్లేఖన ఇలా ఉంది : ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖన: ఇమాం వెనుక నమాజు చేస్తే నాలుగు రకాతులు చేసేవారు, ఒంటరిగా చేస్తే రెండు రకాతులు చేసేవారు.[2]

ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క సాధారణ ఉపదేశం ప్రకారం, ఇమాంతో నమాజు ప్రారంభం నుండీ చేరినా లేదా మధ్యలో చేరినా సమానమే;

((فَمَا أَدْرَكْتُمْ فَصَلُّوا، وَمَا فَاتَكُمْ فَأَتِمُّوا))

"మీరు చేరుకున్న దాన్ని పూర్తి చేయండి, మిమ్మల్ని దాటి పోయిన దాన్నీ పూర్తి చేయండి."[3]

---

[1] దీనిని ముస్లిం సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ వ ఖసరుహా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (688)లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని ముస్లిం సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, ఖస్ర్ సలాహ్ బి మీనా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (694/17)లో నమోదు చేసినారు.

[3] దీనిని బుఖారీ, కితాబుల్ ఆదాన్, లా యస్అ ఇలస్సలాహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (636)లో నమోదు చేసినారు మరియు ఖౌలు ర్రజుల్

ప్రయాణికుడు జొహర్ మరియు అస్ర్ లేదా మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులను కలిపి చేయడం సున్నతు, ఇది ప్రయాణంలో ఉన్నప్పుడు అనగా ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు చేయవలెను; అబ్దుల్లా బిన్ అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖన (సహీహ్ బుఖారి).

((كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَجْمَعُ بَيْنَ صَلاَةِ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ إِذَا كَانَ عَلَى ظَهْرِ سَيْرٍ، وَيَجْمَعُ بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ))

"మహనీయ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ప్రయాణంలో ఉండగా జొహర్ మరియు అస్ర్ నమాజులను ఒకేసారి కలిపి చేసేవారు, అలాగే మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులను కూడా కలిపి చేసేవారు."[1]

కానీ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ మీనాలో ఉండగా నమాజులను కలిపి చేయలేదు; ఎందుకంటే ఆయన అక్కడ ఆగి వుండేవారు. అయితే, అవసరమైతే, ముఖ్యంగా ఏదైనా పని పూర్తి చేయడానికి లేదా విశ్రాంతి కోసం నిద్రపోవడానికి అవసరమైతే, కలిపి చేయడంలో తప్పు లేదు. అబూ జహైఫా రదియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీథు (సహీహైన్) లో ఉంది,

---

ఫాతతనస్సలాహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (635) లోనూ. మరియు ముస్లిం, కితాబుల్ మసాజిద్ పుస్తకం, ఇస్తిహ్బాబ్ ఇతియానిస్సలాహ్ బి వఖార్ వ సకీనహ్ అధ్యాయం, హదీథుల సంఖ్య (602) (603), అబూ హురైరా మరియు అబూ ఖతాదా రదియల్లాహు అన్హుమాల ఉల్లేఖనల నుండి నమోదు చేయబడింది.

[1] దీనిని బుఖారీ, తఖ్సీర్ పుస్తకం, జమఅ ఫిస్సఫర్ బైనల్ మగ్రబ్ వల్ ఇషా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య 1107 ముఅల్లఖ, నమోదు చేయబడింది.

((أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ خَرَجَ مِنْ قُبَّةٍ كَانَتْ لَهُ بِالأَبْطَحِ بِمَكَّةَ، قَالَ أَبُو جُحَيْفَةَ: خَرَجَ بِالْهَاجِرَةِ -يَعْنِي: شِدَّةَ الحَرِّ- إِلَى البَطْحَاءِ، فَتَوَضَّأَ، ثُمَّ صَلَّى الظُّهْرَ رَكْعَتَيْنِ، وَالعَصْرَ رَكْعَتَيْنِ، الحديث))

"ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మక్కాలో అల్ అబ్తహ్ వద్ద ఉన్న తన గుడారం నుండి బయటకు వచ్చారు. అబూ జుహైఫా రదియల్లాహు అన్హు ఇలా ఉల్లేఖించారు: ఆయన మధ్యాహ్నం - అంటే తీవ్రమైన వేడిలో - బత్హా వైపుకు బయల్దేరారు. ఆయన ఉదూ చేసుకున్నారు, ఆపై జుహర్ రెండు రకాతులు, తరువాత అస్ర్ రెండు రకాతులు నమాజు ఆచరించారు."[1]

సహీహ్ ముస్లింలో సయీద్ ఇబ్నె జుబైర్, ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖన:

((جَمَعَ رَسُولُ اللهِ ﷺ فى سفرة سافرها فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ، فَجمع بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ، وَالْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ، قَالَ سعيد: فقُلْتُ لابن عباس: مَا أَرَادَ بِذَلِكَ؟ قَالَ: «أَرَادَ أَلَّا يُحْرِجَ أُمَّتَهُ))

"మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తబూక్ యుద్ధ ప్రయాణంలో జొహర్ మరియు అస్ర్, మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులను కలిపి చేసేవారు. సయీద్ ఉల్లేఖన, నేను ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమాను అడిగాను: 'ఇలా ఎందుకు

---

[1] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుల్ మనాఖిబ్, సిఫ్ఫతున్నబీ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య 3553లో నమోదు చేసినారు. ముస్లిం, తన కితాబుస్సలాహ్, సత్రతుల్ ముసల్లీ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య 503లోనమోదు చేసినారు.

చేశారు?' ఆయన జవాబు: 'తన ఉమ్మతుకు ఇబ్బంది కలగకుండా ఉండేందుకు'."[1] ముఆజ్ బిన్ జబల్ రదియల్లాహు అన్హు నుండి కూడా ఇదే విధమైన ఉల్లేఖన ఉంది[2].

"తన సమాజానికి ఇబ్బంది కలుగుతుంది" అంటే వారు కష్టాల్లో మరియు ఇబ్బందుల్లో పడతారు.

(ఇ): సున్నతు లేదా నఫిల్ 'నమాజులలో:

ప్రయాణికుడు కూడా స్థిరనివాసి చేసే విధంగానే సున్నతు లేదా నఫిల్ నమాజులు చేయవచ్చు, రాత్రి తహజ్జుద్, విత్ర్, దుహా, తహియ్యతుల్ మస్జిద్, కుసూఫ్ నమాజుల వంటివి చేయవచ్చు. సహీహ్ బుఖారీలో అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్న్ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా నుండి ఇలా ఉల్లేఖించబడింది, ఆయన అన్నారు:

((رَأَيْتُ النَّبِيَّ ﷺ إِذَا أَعْجَلَهُ السَّيْرُ يُؤَخِّرُ الْمَغْرِبَ فَيُصَلِّيهَا ثَلَاثًا، ثُمَّ يُسَلِّمُ، ثُمَّ قَلَّمَا يَلْبَثُ حَتَّى يُقِيمَ الْعِشَاءَ، فَيُصَلِّيهَا رَكْعَتَيْنِ، ثُمَّ يُسَلِّمُ، وَلَا يُسَبِّحُ بَعْدَ الْعِشَاءِ حَتَّى يَقُومَ مِنْ جَوْفِ اللَّيْلِ))

"మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లమ్ ప్రయాణం వేగంగా సాగుతున్నప్పుడు మగ్రిబ్ నమాజును ఆలస్యంగా మూడు రకాతులు చేసేవారు, ఆ తర్వాత సలాం పలికేవారు. ఎక్కువ

---

[1] దీనిని ముస్లిం, కితాబుస్సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, అల్ జమఅ బైనస్సలాతైన ఫిల్ హదర్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (705/51)లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని ముస్లిం సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, అల్ జమఅ బైన అస్సలాతైన ఫిల్ హదర్ అధ్యాయం, సంఖ్య (706)లో నమోదు చేయబడింది.

సమయం తీసుకోకుండా వెంటనే ఇషా నమాజు కోసం ఇఖామత్ చెప్పి రెండు రకాతులు ఇషా నమాజు చేసేవారు, ఆ తర్వాత సలాం పలికేవారు. ఇషా నమాజు తరువాత రాత్రి మధ్యలో లేచే వరకు తస్బీహ్ చేయకుండా ఉండేవారు."[1]

సహీహైన్ లో సయీద్ బిన్ యసార్ ఉల్లేఖన, ఆయన ఇలా తెలియజేశారు: నేను అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుతో మక్కా మార్గంలో ప్రయాణిస్తున్నాను. సయీద్ ఇలా అన్నారు: ఉషోదయానికి భయపడి నేను సవారీ దిగి, విత్ర్ నమాజ్ చేసాను, తరువాత అతనిని చేరాను. అప్పుడు అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హు అడిగారు: నువ్వు ఎక్కడికి వెళ్ళావు? నేను చెప్పాను: ఉషోదయం అయిపోతుందేమోనని భయపడి సవారీ దిగి విత్ర్ నమాజ్ చేసాను. అప్పుడు అబ్దుల్లాహ్ రదియల్లాహు అన్హు ఇలా అన్నారు: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం కంటే నీకు మంచి ఆదర్శం లేదు కదా? నేను చెప్పాను: అవును, అల్లాహ్ సాక్షిగా. అప్పుడు ఆయన ఇలా అన్నారు: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఒంటెపైనే విత్ర్ నమాజ్ చేసేవారు.[2]

---

[1] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుత్తఖ్సీర్, హల్ యుఅద్దిన్ ఔ యుకీము ఇదా జమఅ బైనల్ మగ్రిబ్ వల్ ఇషా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1109) లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం సంక్షిప్తముగా కితాబుస్సలాతిల్ ముసాఫిరీన్, జవాజుల్ జమ్అ బైనస్సలాతైన్ ఫిస్సఫర్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (703) లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుల్ విత్ర్ పుస్తకం, అల్ విత్ర్ అలాద్దాబహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (999)లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం,

ఇంకా సహీహైన్ లోనే అబ్దుర్రహ్మాన్ బిన్ అబీ లైలా ఉల్లేఖన ఇలా ఉంది: నాతో ఎవరూ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం చాష్త్ నమాజు చేస్తుండగా తాము చూశామని చెప్పలేదు, కానీ ఉమ్మె హానీ చెప్పారు. మక్కా విజయం రోజున ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఆమె ఇంటికి వచ్చి ఎనిమిది రకాతులు నమాజు చేశారు.[1]

ఇంకా సహీహైన్ లోనే అబూ ఖతాదహ్ రదియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖన, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు:

((إِذَا دَخَلَ أَحَدُكُمُ الْمَسْجِدَ، فَلَا يَجْلِسْ حَتَّى يُصَلِّيَ رَكْعَتَيْنِ))

"మీలో ఎవరైనా మస్జిద్ లోపలికి ప్రవేశిస్తే, రెండు రకాతుల నమాజ్ చేసేంత వరకు కూర్చోకూడదు."[2]

ఇంకా గ్రహణం నమాజు కథనంలో ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా హదీథు ఉల్లేఖన ప్రకారం ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు:

తన కితాబ్ సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, జవాజ్ సలాతుల్ నాఫిలహ్ అలాద్దాబహ్ ఫిస్సఫర్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (700/36)లో నమోదు చేసినారు.

[1] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుత్తఖ్సీర్ పుస్తకం, మన్ తతవ్వా ఫిస్సఫర్ ఫీ గైరి దుబుర్ స్సలవాత్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1103)లో నమోదు చేసినారు, మరియు ముస్లిం, తన కితాబుస్సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, ఇస్తిహబాబ్ సలాత్ అద్దుహా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (336/80)లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుత్తహజ్జుద్ పుస్తకం, మా జాఅ ఫిత్తతవ్వు మథ్నా మథ్నా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1163) లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం తన కితాబుస్సలాత్ పుస్తకం, ఇస్తిహ్బాబ్ తహియ్యతుల్ మస్జిద్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (714) లో నమోదు చేసినారు.

((إِنَّ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ آيَتَانِ مِنْ آيَاتِ اللهِ، لَا يَخْسِفَانِ لِمَوْتِ أَحَدٍ وَلَا لِحَيَاتِهِ، فَإِذَا رَأَيْتُمُوهما -يَعْنِي: مُنخَسِفَيْنِ- فَافْزَعُوا إِلَى الصَّلَاةِ))

"నిశ్చయంగా సూర్యచంద్రులు అల్లాహ్ యొక్క చిహ్నాలలోని రెండు గొప్ప చిహ్నాలు, అంతేగానీ ఎవరో ఒకరి పుట్టుక, మరణాల వల్ల గ్రహణం సంభవించదు, వాటిని గ్రహణంలో చూసినప్పుడు వెంటనే నమాజు చేయడానికి పరిగెత్తండి."[1]

ఈ రెండు హదీథులు సర్వసాధారణమైనవి, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వీటిలో ఏ సమయాన్నీ లేదా స్థిర నివాసాన్ని లేదా ప్రయాణాన్ని ప్రత్యేకంగా పేర్కొనలేదు.

సహీహ్ బుఖారీలో జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖన: ఆయన ఇలా తెలిపారు,

((كان النبي ﷺ يُصَلِّي التَّطَوُّعَ وَهُوَ رَاكِبٌ فِي غَيْرِ الْقِبْلَةِ))

"మహనీయ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఖిబ్లా దిశలో లేకున్నా, తన స్వారీ పైన నఫిల్ నమాజు చేసేవారు."[2]

(తతవ్వు) లోని (అల్) అనే పదం జాతిని సూచించవచ్చు మరియు సంపూర్ణతను సూచించవచ్చు, రెండవది దీనిని

---

[1] దీనిని బుఖారీ తన కితాబుల్ కుసూఫ్ పుస్తకం, ఖుత్బతుల్ ఇమాము ఫిల్ కుసూఫ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1046)లో నమోదు చేసినారు మరియు ముస్లిం తన కితాబుల్ కుసూఫ్ పుస్తకం, సలాతుల్ కుసూఫ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (901)లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని బుఖారీ కితాబుత్తఖ్సీర్ పుస్తకం, సలాతుత్తతవ్వు అలద్దవాబ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1094)లో నమోదు చేసినారు.

బలపరుస్తున్నది: నఫిల్ దానాలు మరియు నఫిల్ నమాజులు తమ శాస్త్రీయతను కొనసాగిస్తాయి అనే ప్రాథమిక సూత్రం ఉంది - దానిని విడిచి పెట్టడానికి ఋజువు లభించే వరకు. మాకు తెలిసినంత వరకు విడిచి పెట్టడానికి ఋజువు లభించలేదు, రాతిబా జొహర్, మగ్రిబ్ మరియు ఇషాలలో తప్ప. (సహీహ్ ముస్లిం) లో హఫ్స్ బిన్ ఆసిమ్ బిన్ ఉమర్ బిన్ ఖత్తాబ్ (రదియల్లాహు అన్హు) నుండి ఇలా ఉల్లేఖించబడింది: నేను ఇబ్నె ఉమర్ తో మక్కా మార్గంలో ప్రయాణం చేశాను, ఆయన మాకు జొహర్ నమాజు రెండు రకాతులు చేయించారు, తరువాత ఆయన ముందుకు సాగారు, మేము కూడా ఆయనతో పాటు ముందుకు సాగాము, ఆయన తన నివాసానికి చేరుకుని కూర్చున్నారు, మేము కూడా ఆయనతో పాటు కూర్చున్నాము. ఆయన తాను నమాజు చేయించిన ప్రదేశం వైపు చూస్తే, అక్కడ కొందరు నిలబడి ఉన్నారు, ఆయన అడిగారు: "వాళ్ళు ఏమి చేస్తున్నారు?" నేను చెప్పాను: "వాళ్ళు సలాహ్ చేస్తున్నారు - అంటే: సున్నత్ / నఫిల్ నమాజులు చేస్తున్నారు." అపుడు ఆయన ఇలా అన్నారు: "నేను సలాహ్ చేయవలసి ఉంటే నేను కూడా నా నమాజు పూర్తి చేసేవాడిని, ఓ నా సోదరుని కుమారుడా! నేను మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంతో ప్రయాణం చేశాను, ఆయనను అల్లాహ్ తీసుకుపోయే వరకు రెండు రకాతుల కంటే ఎక్కువ చేయలేదు. నేను అబూ బకర్ తో ప్రయాణం చేశాను, ఆయనను అల్లాహ్ తీసుకుపోయే

వరకు రెండు రకాతుల కంటే ఎక్కువ చేయలేదు. నేను ఉమర్ తో ప్రయాణం చేశాను, ఆయనను అల్లాహ్ తీసుకుపోయే వరకు రెండు రకాతుల కంటే ఎక్కువ చేయలేదు. తరువాత నేను ఉథ్మాన్ తో ప్రయాణం చేశాను, ఆయనను అల్లాహ్ తీసుకుపోయే వరకు రెండు రకాతుల కంటే ఎక్కువ చేయలేదు. అల్లాహ్ ప్రకటన: (నిశ్చయంగా మీ కొరకు రసూలులల్లాహ్ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లంలో గొప్ప ఆదర్శం ఉన్నది).[1] [అహ్జాబ్: 21]

మగ్రిబ్ మరియు ఇషా నమాజుల మధ్య జమాఅ చేయడం గురించి ఆయన హదీథులో పేర్కొన్నట్లు మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహివ సల్లం వాటితో పాటు రాతిబా సున్నతు నమాజులు చేయలేదు[2].

ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖిస్తూ 'నేను సున్నతు నమాజులు చేస్తే, వాటితో నా ఫర్జ్ నమాజును సంపూర్ణం చేసేవాడిని' అని అన్నారు; దీనికి సాక్ష్యం: ఆయన రదియల్లాహు అన్హు తమ ఒంటెపై సున్నతు నమాజు చేసేవారు, విత్ర్ కూడా చేసేవారు, మరియు మహనీయ దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహివ సల్లం కూడా ఇదే విధంగా చేసేవారని తెలిపారు.

---

[1] దీనిని ముస్లిం, తన కితాబుస్సలాతుల్ ముసాఫిరీన్, సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ వ ఖస్రుహా అధ్యాయంలో, హదీథు సంఖ్య (689)లో నమోదు చేసినారు. అలాగే దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుత్తఖ్సీర్ పుస్తకం, మన్ లమ్ యతతవ్వా ఫిస్సఫర్ దబరస్సలాహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1101-1102)లో సంక్షిప్తంగా నమోదు చేసినారు.

[2] తక్దమ్ దిక్రుహు (సాద్: 7).

బుఖారీ రహిమహుల్లాహ్ తన (సహీహ్)లో పేర్కొన్న ప్రమాణాలు: “బాబ్ మన్ లమ్ యతతవ్వా ఫిస్సఫర్ దుబురస్సలాహ్ వ ఖబలహా”, మరియు “బాబు మన్ తతవ్వా ఫిస్సఫర్ ఫీ గైర దుబురస్సలాహ్ వ ఖబలహా”.

ఫజ్ర్ యొక్క సున్నతు ముఅక్కిదా నమాజు ప్రయాణంలోనూ, నివాసంలోనూ చేయబడుతుంది; ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఫజ్ర్ యొక్క రెండు రకాతుల సున్నతు నమాజు (సున్నత్) కంటే ఎక్కువగా మరే ఇతర సున్నత్ కోసం అంతగా తపించేవారు కాదు, మరియు వాటిని ఎప్పుడూ వదలి పెట్టేవారు కాదు, (సహీహ్ బుఖారీ) లో, ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా ఉల్లేఖనం ప్రకారం (3/42) (అల్-ఫత్హ్)[1].

(సహీహ్ ముస్లింలో) అబూ ఖతాదహ్ రదియల్లాహు అన్హు నుండి,

((أَنَّهُ كَانَ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ، فَذَكَرَ قِصَّةَ نَوْمِهِمْ عَنْ صَلَاةِ الفَجْرِ حَتَّى طَلَعَتِ الشَّمْسُ، وَأَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَمَرَهُمْ، فَسَارُوا عَنْ مَكَانِهِمْ، ثُمَّ نَزَلَ، فَتَوَضَّأَ، ثُمَّ أَذَّنَ بِلاَلٌ بِالصَّلَاةِ، فَصَلَّى رَسُولُ اللهِ ﷺ رَكْعَتَيْنِ، ثُمَّ صَلَّى الغَدَاةَ، فَصَنَعَ كَمَا يَصْنَعُ كُلَّ يَوْمٍ))

“అతను ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహివ సల్లంతో ఉన్నప్పుడు, ఫజ్ర్ నమాజు సమయాన సూర్యుడు బాగా ఉదయించేవరకు వారి నిద్ర గురించి ప్రస్తావించారు. ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం వారికి

---

[1] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుత్తహజ్జుద్ పుస్తకం, తఆహాదు రకఅతిల్ ఫజ్ర్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1169) లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం, తన కితాబుస్సలాతుల్ ముసాఫిరీన్ పుస్తకం, ఇస్తిహబ్బు రకఅతీ సున్నతుల్ ఫజ్ర్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (724/94)లోనూ నమోదు చేసినారు.

ఇలా ఆదేశించారు, ఆయన సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన స్థానం నుండి ముందుకు వెళ్ళి, ఆగారు, ఉదూ చేశారు, ఆపై నమాజు కొరకు బిలాల్ అదాన్ ఇచ్చారు, దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం రెండు రకాతులు నమాజు చేశారు, ఆపై ఫజ్ర్ నమాజు చేయించారు, ప్రతీ రోజు చేసే విధంగానే ఆ నమాజు చేశారు."[1]

అబూ హురైరహ్ రదియల్లాహు అన్హు యొక్క హదీథు కూడా ఇలాగే ఉంది[2].

మరియు మేము ప్రయాణికుడు సున్నతు ఆచరణ చేయుట గురించి ఎక్కువగా చర్చించాము; ఎందుకంటే కొందరు వ్యక్తులు ప్రయాణికుడు ఏ విధమైన స్వచ్ఛంద నమాజు చేయకూడదని భావిస్తారు, కానీ మేము చెప్పిన దానిలో నుండి స్పష్టమైంది ఏమిటంటే: అంటే ఋజువుల ద్వారా తెలిసినది ఏమిటంటే అతను జొహర్, మగ్రిబ్ మరియు ఇషా యొక్క రాతిబా నమాజు చేయకూడదు, మరియు మిగతా సున్నతు నమాజులు తమ ప్రామాణికతను కొనసాగిస్తాయి, మరియు అల్లాహ్ యే మన సహాయకుడు.

ప్రయాణికుడు తన ప్రయాణంలో సున్నతు నమాజులు తన వాహనంపై ఏ దిక్కుకు తిరుగుతున్నా చేయవచ్చు, అది ఖిబ్లా వైపుకు కాకపోయినా సరే. జాబిర్ బిన్ అబ్దుల్లాహ్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖన ప్రకారం (సహీహ్ బుఖారీ)

---

[1] దీనిని ముస్లిం, తన కితాబుల్ మసాజిద్ పుస్తకం, ఖదాఅస్సలాతుల్ ఫాయితా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య 681లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని ముస్లిం, తన కితాబుల్ మసాజిద్ పుస్తకం, ఖదా అస్సలాతుల్ ఫాయిత అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (680)లో నమోదు చేసినారు.

((أن النبى ﷺ كَانَ يُصَلِّي عَلَى رَاحِلَتِهِ نَحْوَ الْمَشْرِقِ، فَإِذَا أَرَادَ أَنْ يُصَلِّيَ الْمَكْتُوبَةَ -يعنى: الفريضة- نَزَلَ، فَاسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ))

"మహనీయ ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తూర్పు వైపుకు ప్రయాణిస్తున్నపుడు కూడా తన సవారి వాహనంపై నమాజు చేసేవారు. ఫర్ద్ నమాజు చేయాలని కోరుకున్నప్పుడు మాత్రం వాహనం దిగి ఖిబ్లా వైపుకు ముఖం తిప్పి నమాజు చేసేవారు."[1]

ప్రయాణానికి సంబంధించిన నియమాలలో ఒకటి:

ప్రయాణికుడు ఒంటరిగా కాకుండా తోడుగా ఒక బృందంతో ప్రయాణించాలి; ఇది స్నేహితత్వం కోసం మరియు అవసరాలను తీర్చు కోవడానికి. కాబట్టి, అత్యవసరం లేదా ధార్మిక ప్రయోజనం కోసం తప్ప, అల్లాహ్ మార్గంలో జిహాద్ వంటి ప్రయోజనాల కోసం తప్ప, పురుషుడు ఒంటరిగా ప్రయాణించకూడదు. (సహీహ్ బుఖారీ) లో అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖనం ప్రకారం, దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఈ విధంగా ప్రవచించారు:

((لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي الْوَحْدَةِ مَا أَعْلَمُ مَا سَارَ رَاكِبٌ بِلَيْلٍ وَحْدَهُ))

"ఒంటరిగా ప్రయాణం చేయటం వల్ల కలిగే నష్టమేమిటో నాకు తెలిసినట్టుగా ప్రజలకు తెలిస్తే వారిలో ఏ రౌతూ (సవారీపై ప్రయాణించేవాడు) రాత్రిపూట ఒంటరిగా ప్రయాణానికి సిద్ధపడడు"[2]

---

[1] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుత్తఖ్సీర్ పుస్తకం, యన్జిలు లిల్మక్తూబహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1099)లో నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుజ్జిహాద్ పుస్తకం, అస్సీర్ వహదహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (2998)లో నమోదు చేసినారు.

ఒక ప్రమాదం లేదా ఇతర కారణాల వల్ల నష్టం కలిగితే, అతని పేరు మరియు చిరునామా నిర్ధారించడానికి అతనితో పాటు అవసరమైన పత్రాలు ఉండాలి.

ప్రయాణానికి సంబంధించిన నియమాలలో మరొకటి: మహ్రామ్ లేకుండా స్త్రీ ప్రయాణించరాదు, ప్రయాణం దూరమైనా దగ్గరైనా, హజ్ కోసమైనా లేదా ఇతర ప్రయోజనాల కోసమైనా, ఆమె యవ్వనంలో అందమైనదైనా లేదా ముసలితనంలో కురూప రూపమైనదైనా, ఆమెతో పాటు బంధువులు లేదా స్నేహితులు ఉన్నా లేకపోయినా, ఆమె భద్రతపై నమ్మకం ఉన్నా లేకపోయినా, అది విమానంలో అయినా లేదా ఇతర మార్గంలో అయినా. హజ్రత్ ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హు ఉల్లేఖనం ప్రకారం, దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా ప్రవచించారు: (బుఖారీ,ముస్లిం)

((لَا يَخْلُوَنَّ رَجُلٌ بِامْرَأَةٍ إِلَّا وَمَعَهَا ذُو مَحْرَمٍ، وَلَا تُسَافِرِ الْمَرْأَةُ إِلَّا مَعَ ذِى مَحْرَمٍ))، فَقَامَ رَجُلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ، إِنَّ امْرَأَتِي خَرَجَتْ حَاجَّةً، وَإِنِّي اكْتُتِبْتُ فِي غَزْوَةِ كَذَا وَكَذَا، قَالَ ﷺ: ((انْطَلِقْ، فَحُجَّ مَعَ امْرَأَتِكَ))

"దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఈ విధంగా ప్రవచించారు: ఏ పురుషుడూ పరస్త్రీతో ఏకాంతంలో గడపకూడదు, వారి వెంట ఆమె మహ్రామ్ ఉన్నప్పుడు తప్ప. అలాగే ఏ స్త్రీ కూడా తన వెంట మహ్రామ్ వ్యక్తి తోడు లేకుండా ఒంటరిగా ప్రయాణించ కూడదు. ఒక వ్యక్తి అది విని, "దైవప్రవక్తా! నా భార్య హజ్ యాత్రకు వెళ్ళింది, మరియు ఫలానా యుద్ధంలో పాల్గొనే వారిలో నా పేరు నమోదు

చేయబడింది" అని అడిగారు. దానికాయన, "అయితే నువ్వు కూడా నీ భార్య వెంట వెళ్ళి హజ్ యాత్ర చెయ్యి" అని చెప్పారు."[1] దైవప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం మహ్రామ్ లేకుండా స్త్రీ ప్రయాణం చేయడంపై నిషేధాన్ని ప్రకటించారు, మరియు దానిని ఏ ప్రయాణంతోనూ, ఏ స్త్రీ తోనూ, ఏ పరిస్థితి తోనూ పరిమితం చేయలేదు, మరియు ఆయన ఆ వ్యక్తి భార్య గురించి ఏ వివరాలూ అడగలేదు.

మహ్రామ్: పురుషులలో ఒక స్త్రీ యొక్క భర్త మరియు ఆమెను వివాహం చేసుకోవడం శాశ్వతంగా నిషేధించబడినవారు - బంధుత్వం, పాల బంధం లేదా వివాహ సంబంధం కారణంగా. కాబట్టి బంధుత్వం లేదా పాలు త్రాగటం వలన మహరమ్ గా పరిగణించబడే వారు ఏడుగురు: స్వంత తండ్రి మరియు ఆపై ఉన్నవారు (తాత, ముత్తాత ...), కుమారుడు ఇంకా క్రింద ఉన్నవారు (మనవడు, మునిమనవడు ...), సోదరుడు మరియు అతని కుమారుడు ఇంకా క్రింద ఉన్నవారు, సోదరి కుమారుడు ఇంకా క్రింద ఉన్నవారు, పినతండ్రి మరియు ఆపై ఉన్నవారు, మేనమామ మరియు ఆపై ఉన్నవారు.

---

[1] (దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుజ్జిహాద్, మిన్ అక్ తతబ ఫీ జైష్, ఫఖ్రుజత్ ఇమ్రఅతహు హాజహ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (3006)లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం, తన కితాబుల్ హజ్ పుస్తకం, సఫర్ అల్ ఇమ్రఅతు మఅ మహ్రిమ్ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1341)లో నమోదు చేసినారు.)

మహ్రాములు వివాహ సంబంధం ద్వారా నలుగురు: స్త్రీ కొరకు ఆమె భర్త తండ్రి మరియు ఆపై ఉన్నవారు, భర్త కుమారుడు మరియు క్రింద ఉన్నవారు, స్త్రీ కుమార్తె భర్త మరియు క్రింద ఉన్నవారు, మరియు నాలుగవది: ఒక స్త్రీ తల్లి భర్త మరియు ఆపై ఉన్నవారు, అయితే ఒక షరతు: తల్లి భర్త, తల్లితో సంభోగం చేసి ఉండాలి. మహ్రాం యువకుడు, వివేకవంతుడై ఉండాలని షరతు విధించబడింది. చిన్న పిల్లలు మరియు మతిస్థిమితం లేని వ్యక్తులు మహ్రాంగా పరిగణించబడరు.

అందువలన, ఒక స్త్రీకి మహ్రామ్ లేనప్పుడు ఆమెకు హజ్జ్ విధి కాదు; ఎందుకంటే ఆమెకు అక్కడికి వెళ్లడానికి పరిస్థితి ధర్మబద్ధంగా లేదు.

హజ్ ఎప్పుడు విధి గావించబడింది?

హజ్ హిజ్రత్ యొక్క తొమ్మిదవ లేదా పదవ సంవత్సరంలో విధిగావించబడినది అనేది పండితుల అభిప్రాయాలలో అత్యంత బలమైనది; ఎందుకంటే అది అల్లాహ్ తఆలా యొక్క వాక్కుతో జరిగింది:

﴿... وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًاۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِيٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ٩٧﴾ [آل عمران]

“... మరియు ప్రజలలో హజ్జ్ స్తోమత కలిగి ఉన్నవారు, అల్లాహ్ కొరకు దైవగృహ సందర్శన చేయవలసి ఉంది; మరియు ఎవరైతే తిరస్కరించాడో నిశ్చయంగా అల్లాహ్ సర్వలోకాల కంటే చాలా

సంపన్నుడు'" [3:97], ఈ ఆయతు సూరతు ఆలె ఇమ్రాన్ లో ఉంది, ఇది హిజ్రత్ తొమ్మిదవ యేట, వఫూద్ సంవత్సరంలో అవతరించింది.

దైవజ్ఞానము ప్రకారం హజ్జ్ విధి ఆలస్యం చేయబడిన కారణం - అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు - మక్కా (అల్లాహ్ దానిని మరింత మహిమను ప్రసాదించుగాక) ఆ సంవత్సరానికి ముందు ఖురైష్ లోని ముష్రికుల ఆధీనంలో ఉండేది, అందువల్ల మహనీయ దైవప్రవక్త ﷺ మరియు ఆయన సహచరులు పూర్తి స్థాయిలో హజ్జ్ చేయలేకపోయారు. హుదైబియా ఉమ్రహ్ యాత్ర సంఘటన ఎంతో దూరంలో జరగలేదు, ఎందుకంటే ముష్రికులు ప్రవక్త ﷺ మరియు ఆయన సహచరులను హిజ్రత్ ఆరవ సంవత్సరంలో ఉమ్రహ్ పూర్తి చేయకుండా అడ్డుకున్నారు.

హజ్జ్ ఇది బుద్ధిగల, తగిన స్థోమతగల ప్రతీ ముస్లిముపై విధిగావించబడింది, అంటే ఆర్థిక స్థోమత మరియు శారీరక శక్తిని కలిగి ఉన్న ముస్లింలపై.

అయితే చిన్నపిల్లలకు హజ్ విధిగావించబడలేదు, కానీ వారికి అది నఫిల్ హజ్ గా పుణ్యఫలం కలిగిస్తుంది. అతను బాల్య దశను దాటి పెద్దవాడైనప్పుడు హజ్ విధిని ఆచరించాలి, ఎందుకంటే అతని బాల్య దశలో చేసిన హజ్ అతని విధి కాలానికి ముందు చేసిన హజ్ అవుతుంది, అది విధి కాలానికి ముందు చేసిన నమాజ్ లాగా లెక్కించబడుతుంది.

తగినంత ధనము లేని వాడు అంటే పేదవాడు, బానిస - హజ్ చేయవలసిన అవసరం లేదు; అల్లాహ్ తఆలా ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿... مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًاۚ ...﴾ [آل عمران]

"... తన ప్రభువు వైపునకు పోయే మార్గాన్ని అవలంబించ గలిగినవాడు ..." [3:97] కాబట్టి తగిన స్థోమత లేకపోతే, అతనికి ఇది తప్పనిసరి కాదు.

శరీర బలహీనతతో ఉన్న అశక్తుడు, అతని అశక్తత తొలగించబడే అవకాశం లేకపోతే - వృద్ధాప్యం, నిరంతర అనారోగ్యం వంటివి - అతని తరఫున హజ్ చేయడానికి ఎవరో ఒకరిని నియమించు కోవచ్చు. కానీ అతని అశక్తత తొలిగి పోయే అవకాశం ఉంటే - తాత్కాలిక అనారోగ్యం వంటిది - అతను ఆరోగ్యం పొందే వరకు వేచి ఉండాలి, ఆ తరువాత హజ్ చేయాలి. అయితే, ఆ సమయంలో మరణిస్తే, అతని ఆస్తి నుండి అతని తరఫున హజ్ చేయవలసి ఉంటుంది.

ముస్లిమ్ పై హజ్ విధిగా అవగానే, దానిని తక్షణమే ఆచరించవలసి ఉంటుంది; ఎందుకంటే అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్త యొక్క ఆదేశాలు ఒక నిర్దిష్ట కాలానికి పరిమితం చేయబడకపోతే, మరియు ఆలస్యం చేయడానికి ఎలాంటి సూచన లేకపోతే, అవి తక్షణమే ఆచరించవలసినవిగా పరిగణించ బడతాయి. ఇబ్ను అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఉల్లేఖన: ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా పలికినారు:

((تَعَجَّلُوا إِلَى الْحَجِّ - يَعْنِي الْفَرِيضَةَ -، فَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَا يَدْرِي مَا يَعْرِضُ لَهُ))

"హజ్ (ఫర్ద్ హజ్) చేయుటలో త్వరపడండి. ఎందుకంటే మీలో ఎవరికి ఏ అవాంతరం ఎదురవుతుందో తెలియదు కదా."[1] దీనిని అహ్మద్ నమోదు చేసినారు, కానీ దాని సనద్ లో లోపం ఉంది, అయితే ఈ హదీథును సమర్థించే సాధారణ ఆధారాలు ఉన్నాయి.

ప్ర: హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ చేయాలనుకునే వారు ఎక్కడ నుండి ఇహ్రామ్ స్థితిలోనికి ప్రవేశించాలి?

హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ చేయదలచుకున్నవారు ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం నిర్ణయించిన ఐదు మవాఖీతులలో తనకు అనుకూలంగా ఉన్న దాని నుండి ఇహ్రామ్ స్థితిలోకి ప్రవేశించాలి. ఆ ఐదు మీఖాతులు -

ఒకటి: జుల్ హులైఫా - దీనినే అబ్యార్ అలీ అని కూడా పిలుస్తారు - ఇది మదీనావాసుల కొరకు మరియు దానిని దాటే ఇతరుల కొరకు మీఖాతు.

రెండవది: అజ్జుహ్ఫా - ఇది ఒక పురాతన గ్రామం, ప్రస్తుతం నిర్మానుష్యంగా ఉన్నది, అందువలన ప్రజలు దానికి బదులుగా దాని దగ్గరగా ఉన్న రాబిగ్ ను మీఖాతుగా ఉపయోగిస్తున్నారు - ఇది షామ్ ప్రజల కొరకు, మరియు ఇతరులు దాని ద్వారా వెళ్ళే వారి కొరకు, వారి దారిలో దల్ హులైఫా రానట్లయితే.

[1] (దీనిని ఇమామ్ అహ్మద్ తన ముస్నద్ లో (1/314) నమోదు చేసినారు)

మూడవది: యలమ్లమ్ - ఇది తిహామాలోని ఒక పర్వతం లేదా ప్రదేశం, దీనిని సాదియా అని కూడా పిలుస్తారు - ఇది యెమెన్ ప్రజల కొరకు మరియు దానిని దాటే ఇతరుల కొరకు మీఖాతు.

నాలుగవది: ఖర్నుల్ మనాజిల్ - దీనిని సైల్ అని కూడా పిలుస్తారు - ఇది నజ్ద్ వాసుల కొరకు మరియు దాని గుండా వెళ్ళే ఇతరుల కొరకు మీఖాతు.

ఐదవది: దాతు ఇర్ఖ్ - దీనిని అజ్జరబియ్య అని కూడా పిలుస్తారు - ఇది ఇరాఖ్ వాసుల కొరకు మరియు దానిని దాటే ఇతరుల కొరకు మీఖాతు.

కాబట్టి ఈ మీఖాతుల ద్వారా ప్రయాణిస్తూ, హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ చేయదలచినవారు, అక్కడ ఇహ్రామ్ స్థితిలో ప్రవేశించడం తప్పనిసరి. ఆకాశమార్గం లేదా సముద్రమార్గం ద్వారా మీఖాత్ కు సమాంతరంగా వచ్చిన వారు, దానిని దాటక ముందే ఇహ్రామ్ ధరించాలి. మీఖాతు హద్దుల లోపల ఉండే విమానాశ్రయం లేదా నౌకాశ్రయం చేరే వరకు ఇహ్రామ్ ఆలస్యం చేయటం సమ్మతం కాదు. ఎందుకంటే ఇది అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులను అతిక్రమించటం అవుతుంది.

﴿... وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ٢٢٩﴾ [البقرة]

“... ఎవరైతే అల్లాహ్ నిర్దేశించిన హద్దులను అతిక్రమిస్తారో వారే దుర్మార్గులు” [2:229]

మక్కా నుండి ఈ మీఖాతు సరిహద్దుల లోపల ఉన్నవారు తమ స్థానం నుండే ఇహ్రామ్ ధరిస్తారు, ఇంతవరకు మక్కాలో ఉన్నవారు మక్కా నుండే ఇహ్రామ్ ధరిస్తారు, కానీ ఉమ్రహ్ కోసం, వారు హరమ్ సరిహద్దుల బయట నుండి అంటే హిల్ నుండి ఇహ్రామ్ ధరిస్తారు; ప్రవక్త ﷺ అబ్దుర్ రహ్మాన్ బిన్ అబీ బక్ర్ కు ఆదేశించిన ప్రకారం:

((اخْرُجْ بِأُخْتِكَ -يعنى: عائشة- من الْحَرَمِ، فَلْتُهِلَّ بِعُمْرَةٍ))

"నీ సోదరి - అంటే ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా - ను హరమ్ నుండి బయటకు తీసుకెళ్ళి, ఆమె ఉమ్రహ్ ఇహ్రాం ధరింపనివ్వు."[1]

ఈ మీఖాతులను దాటి వెళ్ళేవారు హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ చేయదలచుకోకపోతే - ఉదాహరణకు వ్యాపారం, బంధువులను సందర్శించడం, విద్యను అభ్యసించడం వంటి కారణాల కోసం వెళ్ళేవారు - వారికి ఇహ్రామ్ స్థితిలోనికి ప్రవేశించ వలసిన అవసరం లేదు; ఎందుకంటే హజ్ మరియు ఉమ్రహ్ జీవితంలో ఒక్కసారి తప్పనిసరి, మరియు ఇహ్రామ్ హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ కోసం మాత్రమే అవసరం.

---

[1] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుల్ హజ్ పుస్తకం, ఖౌలుల్లాహి తఆలా అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1560)లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం, తన కితాబుల్ హజ్ పుస్తకం, బయాను వజుహూల్ ఇహ్రామ్ అధ్యాయం, హదీథు (1211/123)లో నమోదు చేసినారు, ఆయిషా రదియల్లాహు అన్హా నుండి.

హజ్ పద్ధతులు మరియు వాటిలో ఉత్తమమైన పద్ధతి:

హజ్ పద్ధతులు మూడు: తమత్తు, ఖిరాన్ మరియు ఇఫ్రాద్.

తమత్తు: హజ్ మాసములలో ఉమ్రహ్ కొరకు ఇహ్రామ్ దీక్ష బూని - అంటే: షవ్వాల్ నెల మొదలైన తరువాత - దానిని పూర్తి చేస్తాడు. ఆ తరువాత అదే సంవత్సరం హజ్ కొరకు ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకుంటాడు.

ఖిరాన్: హజ్ మరియు ఉమ్రహ్ రెండింటి కొరకు, ఒకేసారి ఇహ్రామ్‌లో ప్రవేశిస్తాడు లేదా ఉమ్రాహ్ కొరకు మాత్రమే ఇహ్రామ్ లోకి ప్రవేశించి, తవాఫ్ ప్రారంభించక ముందు తన సంకల్పములో హజ్‌ను చేర్చుకుంటాడు.

ఇఫ్రాద్: కేవలం హజ్ కొరకు మాత్రమే ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనుకుంటాడు.

మహానుభావులైన పండితులందరూ ఈ హజ్ పద్ధతులలో దైనిసైనా ఎంచుకోవడానికి ప్రతి వ్యక్తికి స్వేచ్ఛ ఉందని అంగీకరించారు, కానీ వాటిలో ఉత్తమమైనది ఏది అనే విషయంలో విభేదించారు. సరైనది ఏమిటంటే: ఉత్తమమైన హజ్ పద్ధతి తమత్తు; ఎందుకంటే ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం తన సహచరులకు దాని గురించి ఆదేశించారు, వారిని దానిని చేయమని ప్రోత్సహించారు, మరియు ఇది ఎక్కువ ఆచరణలతో కూడి ఉన్నది; ఎందుకంటే ఇందులో ఉమ్రహ్ యొక్క అన్ని ఆచరణలు పూర్తిగా, మరియు హజ్ యొక్క అన్ని ఆచరణలు

పూర్తిగా ఉన్నాయి, మరియు ఇది ఇతర పద్ధతుల కంటే సులభమైనది, ముఖ్యంగా మక్కాకు ముందుగా చేరుకునే వారి కొరకు; ఎందుకంటే వారు ఉమ్రహ్ మరియు హజ్ మధ్య దినాలను హలాల్ స్థితిలో గడిపే అవకాశం ఉంటుంది.

తమత్తు పద్ధతిలో హదీ అంటే ఖుర్బానీను కృతజ్ఞతగా సమర్పించాలి, పరిహారంగా కాదు, ఇది ఒంటెలో లేదా ఆవులో ఏడవ భాగం లేదా ఒక గొర్రె, దానిని ఈద్ పండుగ రోజున లేదా దాని తరువాతి మూడు రోజుల్లో జిబహ్ చేయాలి, మరియు దానిని మీనాలో లేదా మక్కాలో పంచి పెట్టాలి, మరియు దానిలో నుండి స్వయంగా కూడా తినాలి. ఒకవేళ ఖుర్బానీ చేసే అవకాశం లభించకపోతే, హజ్ సమయంలో మూడు రోజులు ఉపవాసం ఉండాలి, పండుగ తరువాత మూడు రోజుల కంటే ఎక్కువ ఉపవాసాలు ఉండకూడదు మరియు ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన తరువాత మిగిలిన ఏడు రోజులు ఉపవాసం పాటించాలి.

ఖారిన్ మరియు ముతమత్తిఅ్ హదీ పశువును లేదా దాని బదులును వధించుట తప్పనిసరి.

తమత్తు హజ్ విధానం: ఉమ్రహ్ కొరకు ఇహ్రామ్ ధరించుట నుండి అంటే ప్రారంభం నుండి హజ్ ముగింపు వరకు సంక్షిప్తంగా.

(అ) అల్-ఉమ్రహ్:

1- ఉమ్రహ్ కొరకు ఇహ్రామ్ దీక్ష బూనదలచినప్పుడు, జనాబత్ గుసుల్ చేసినట్లే గుసుల్ చేయాలి. తలపై మరియు గడ్డంపై

ఉన్నంతలో మంచి సుగంధ ద్రవ్యాలను పూసుకోవాలి. మరియు పరిశుభ్రమైన ఇజార్ మరియు దుప్పటి ధరించాలి. ఇక స్త్రీ అయితే తాను ఏది తొడగదలచుకుంటే అది ఇహ్రామ్ గా ధరించాలి కానీ ఆ దుస్తులు అలంకరణలతో తళుకుగా మెరుస్తూ ఉండకూడదు.

2- తరువాత ఫర్జ్ సమయం అయితే ఫర్జ్ నమాజు చేసి, ఆ తరువాత ఇహ్రామ్ ధరించాలి, ఫర్జ్ సమయం కాకపోతే, ఉదూ యొక్క సున్నతుగా రెండు రకాతుల నమాజు చేయాలి, ఇహ్రామ్ సున్నతుగా కాదు; ఎందుకంటే ఇహ్రామ్ సున్నతుగా ప్రవక్త ﷺ నుండి ఎలాంటి నమాజు నిర్ధారణ కాలేదు.

3- నమాజ్ పూర్తి కాగానే, ఉమ్రాహ్ లో ప్రవేశించడానికి సంకల్పం చేసుకోవాలి, అప్పుడు ఇలా పలకాలి: “లబ్బైక్, అల్లాహుమ్మ లబ్బైక్, లబ్బైక్ లా షరీక లక లబ్బైక్, ఇన్నల్ హమ్'ద వన్నిమత లక వల్ ముల్'క్, లా షరీక లక్, లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ ఉమ్రతన్”. మగవారు దీనిని బిగ్గరగా పలకాలి, స్త్రీలు దీనిని తక్కువ స్వరంతో పలకాలి.

తవాఫ్ ప్రారంభించే వరకు తల్బియాను ఎక్కువగా చదవడం సున్నతు, ఆ తరువాత దానిని ఆపాలి.

4- మక్కాకు చేరుకున్న తరువాత, తవాఫ్ ప్రదక్షిణలు ప్రారంభించాలి, హజరె అస్వద్ వైపు వెళ్లి, దానిని తాకాలి - అంటే: కుడిచేతితో తాకాలి - మరియు వీలైతే దానిని ముద్దాడాలి లేకపోతే దాని వైపు సైగ చేయాలి మరియు అల్లాహు అక్బర్ అని పలకాలి.

ఆ తరువాత తిరిగి, కాబాగృహాన్ని ఎడమవైపున ఉంచి తవాఫ్ కొనసాగించాలి, రుక్న్ యమానీ వద్దకు చేరినప్పుడు - ఇది హజ్ర్ రుక్న్ తరువాత చివరి రుక్న్ - కుడిచేత్తో తాకాలి, ముద్దు పెట్టకుండా, ఒకవేళ సాధ్యమైతే.

ఏడు సార్లు తవాఫ్ చేయాలి, మొదటి మూడు ప్రదక్షిణలలో పురుషుడు రమల్ చేయాలి, మరియు మొత్తం తవాఫ్ లో ఇబ్తిబా చేయాలి.

రమల్: నడకలో వడిగా, చిన్న చిన్న అడుగులతో నడవడం.

ఇజ్తిబా: తన రిదా మధ్య భాగాన్ని కుడి మోచేతి క్రింద ఉంచి, దాని రెండు చివరలను ఎడమ భుజంపై ఉంచడం.

తన తవాఫ్ ప్రదక్షిణలలో అల్లాహ్ ను ఎక్కువగా స్మరించాలి, ఆయనను స్తుతించాలి మరియు తనకు ఇష్టమైన దుఆలను వినయంతో, హృదయపూర్వకంగా చేయాలి. హజరె అస్వద్ వద్దకు వచ్చినప్పుడల్లా తక్బీర్ పలకాలి, మరియు రుక్నె యమానీ మరియు హజరె అస్వద్ మధ్య ఇలా పలకాలి:

﴿...رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ حَسَنَةٗ وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ٢٠١﴾ [البقرة]

"... ఓ మా ప్రభువా మాకు ఇహలోకములో మంచిని, పరలోకములో మంచిని ప్రసాదించు మరియు మమ్మల్ని నరక శిక్ష నుండి రక్షించు!" [2: 201] ప్రతి తవాఫ్ ప్రదక్షిణ చుట్టూ ఒక నిర్దిష్ట దుఆ పఠించుట గురించి షరీఅతులో ఏ ఆధారం లేదు, అది కొత్తగా సృష్టించబడిన బిద్అత్.

5- తవాఫ్ ముగిసిన తరువాత, మఖామె ఇబ్రహీం వెనుక రెండు రకాతులు నమాజు చేయాలి, అది దూరంగా ఉన్నా సరే, మొదటి రకాతులో సూరతుల్ ఫాతిహా తరువాత ఇది పఠించాలి:

﴿قُلۡ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾ [الكافرون]

ఇలా పలుకు: "ఓ సత్యతిరస్కారులారా! [109:1] రెండవ రకాతులో:

﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ﴾ [الإخلاص]

“ఇలా పలుకు: "ఆయనే అల్లాహ్! ఏకైకుడు"” [112:1]

6- ఆ తర్వాత సఫా మరియు మర్వా మధ్య ఏడు సార్లు సయీ ప్రదక్షిణ చేయాలి, సఫాతో ప్రారంభించి మర్వాతో ముగించాలి.

సున్నతు: అతడు వాటి పైకెక్కి, ఖిబ్లా దిశగా నిలబడి, రెండు చేతులను పైకెత్తి, అల్లాహ్‌ను స్మరిస్తూ, దుఆలు చేసుకోవాలి.

మరియు పురుషుడు: రెండు పచ్చని చిహ్నాల మధ్య ఉత్సాహంగా వడి వడిగా నడిచేందుకు ప్రయత్నించాలి.

7- సయీ పూర్తి చేసిన తరువాత తల వెంట్రుకలను కత్తిరించాలి, మొత్తం తల వెంట్రుకలను కత్తిరించాలి మరియు స్త్రీ మాత్రం అంగుళమంత భాగం వెంట్రుకల అంచును కత్తిరించాలి.

అలా ఉమ్రహ్ పూర్తవుతుంది మరియు ఇహ్రామ్ నుండి హలాల్ అయిపోతాడు. అప్పుడు ఇహ్రామ్ ముందు అల్లాహ్

అనుమతించిన దుస్తులు, పరిమళం, వివాహం మొదలైన వాటి నుండి ప్రయోజనం పొందుతాడు.

(ఆ) అల్-హజ్:

1- అత్తర్వియహ్ రోజు - అది జిల్ హిజ్జా ఎనిమిదో రోజు - తన నివాస స్థలంలోనే హజ్ కొరకు ఇహ్రామ్ ధరించాలి. ఇహ్రామ్ ధరించేటప్పుడు ఉమ్రహ్ ఇహ్రామ్ ధరించినప్పుడు చేసినట్లుగా గుసుల్ చేసి, సుగంధ ద్రవ్యాలు పూసుకుని మరియు ఇహ్రామ్ దుస్తులు ధరించాలి.

2- ఆ తరువాత హజ్ లో ప్రవేశించే సంకల్పం చేసుకుంటూ, ఇలా పలకాలి: "లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ లబ్బైక్, లబ్బైక్ లా షరీక లక లబ్బైక్, ఇన్నల్ హమ్'ద వన్నిమత లక వల్ ముల్'క్, లా షరీక లక్, లబ్బైక్ అల్లాహుమ్మ హజ్జన్", మగవారు ఈ పలుకులను బిగ్గరగా పలకాలి, స్త్రీలు తక్కువ స్వరంతో పలకాలి.

పండుగ రోజు జమ్రతుల్ అఖబాపై గులకరాళ్ళు విసిరే వరకు, తల్బియా వీలైనంత ఎక్కువగా చదవడం సున్నతు. ఆ తరువాత దానిని ఆపాలి.

3- తరువాత మీనా వైపు వెళ్ళి, అక్కడ జొహర్, అస్ర్, మగ్రిబ్, ఇషా మరియు ఫజ్ర్ సలాహ్ లు చేసి, నాలుగు రకాతుల సలాహ్ ను రెండు రకాతులుగా తగ్గించి, విడి విడిగా అంటే వాటి సమయంలోనే చేయడం సున్నతు.

4- తొమ్మిదవ రోజు సూర్యోదయం అవగానే అరఫహ్ మైదానం వైపు బయలు దేరాలి. సూర్యుడు నడినెత్తు నుండి వాలే వరకు అంటే మిట్టమధ్యానం దాటే వరకు సాధ్యమైతే నమిర వద్ద ఆగాలి, లేకపోతే అరఫహ్ లో ఎక్కడైనా ఆగ వచ్చు. సూర్యుడు నడినెత్తి నుండి వాలిన తరువాత జొహ్ర్ మరియు అస్ర్ నమాజులను ఖసర్ చేసి, జమఅ చేసి చేయాలి. ఆ తరువాత అల్లాహ్ స్మరణ మరియు దుఆలలో నిమగ్నమై పోవాలి. ఆ సమయంలో అరఫహ్ కొండ వెనుక ఉన్నా సరే ఖిబ్లా వైపునే తిరిగి సూర్యాస్తమయం అయ్యే వరకు అక్కడ ఆగాలి.

5- సూర్యాస్తమయం అవగానే, ముజ్దలిఫా వైపు ప్రయాణించి, అక్కడ మగ్రిబ్ నమాజు మూడు రకాతులు మరియు ఇషా నమాజు రెండు రకాతులు పూర్తి చేసి, అక్కడే రాత్రి గడపాలి. ఫజ్ర్ నమాజు చేసిన తరువాత, ఉదయం వెలుగు పూర్తిగా వ్యాపించే వరకు అల్లాహ్ స్మరణ మరియు దుఆలలో నిమగ్నమై పోవాలి.

6- తెల్లవారగానే మీనా వైపు ప్రయాణం చేయాలి. మీనా చేరుకున్న తరువాత మక్కాకు అత్యంత సమీపంగా ఉండే జమ్రతుల్ ఉఖబహ్ పై గులకరాళ్ళు విసరడం ప్రారంభించాలి. దానిపై వరుసగా ఏడు గులకరాళ్ళు విసరాలి. ప్రతి రాయి శనగ గింజ కంటే కొంచెం పెద్దగా ఉండాలి. ప్రతి రాయి విసిరేటప్పుడు అల్లాహ్ తఅలాకు భయభక్తులు చూపుతూ, తక్బీర్ పలకాలి.

గులకరాళ్ళు విసరడం పూర్తిచేసిన తరువాత, సాధ్యమైతే ఖుర్బానీ ఇవ్వాలి. ఆ తరువాత తన తల మొత్తం శిరోముండనం

చేయాలి లేదా తల వెంట్రుకలు చిన్నగా కత్తిరించుకోవాలి, అయితే శిరోముండనం ఉత్తమం. ఇక స్త్రీ అయితే, ఆమె తన తలవెంట్రుకల చివర నుండి ఒక అంగుళం పొడవు కత్తిరించాలి.

గులకరాళ్ళు విసరడం మరియు శిరోముండనం లేదా జుట్టు కత్తిరించడం ద్వారా మొదటి నిష్క్రమణ ఇహ్రామ్ నుండి సమ్మతమవుతుంది (మొదటి హలాల్). ఆ తరువాత తన మామూలు దుస్తులు ధరించాలి, సుగంధద్రవ్యాలను పూసుకోవాలి మరియు ఇహ్రామ్ ధరించే ముందు అల్లాహ్ అనుమతించిన కార్యాలన్నీ ఇపుడు చేయవచ్చు, భార్యాభర్తల శారీరక సంబంధం మినహాయించి, ఎందుకంటే రెండవ నిష్క్రమణ (రెండవ హలాల్) వరకు అది ధర్మసమ్మతం కాదు.

ఆ తరువాత మక్కాకు చేరి, హజ్ యొక్క తవాఫ్ ప్రదక్షిణ పూర్తి చేయాలి, సఫా మరియు మర్వాల మధ్య సయీ ప్రదక్షిణ కూడా చేయాలి, ఇంతకు ముందు ఉమ్రహ్ తవాఫ్ మరియు సయీలో చేసినట్లుగానే చేయాలి. అయితే తవాఫ్ ప్రదక్షిణలో రమల్ చేయకూడదు, మరియు ఇద్తిబా చేయకూడదు; ఎందుకంటే రమల్ మరియు ఇద్తిబాలను మొదటి తవాఫ్ లో మాత్రమే చేయవలసి ఉంటుంది.

తవాఫ్ మరియు సయీ, జమ్రత్ అల్-అఖబాపై రాళ్లతో కొట్టి, శిరోముండనం లేదా జుట్టు కత్తిరించిన తర్వాత, తహల్లుల్ రెండవ దశ పూర్తవుతుంది. ఇహ్రామ్‌కు ముందు అల్లాహ్ అనుమతించిన అన్ని విషయాలు, స్త్రీలు సహా, అతనికి సమ్మతమవుతాయి.

పండుగ రోజు (10వ దుల్ హిజ్ దినము) ఆచరించబడే ఆచరణల సారాంశం:

జమరతుల్ అఖబహ్ పై కంకర రాళ్ళు విసరడం. తన హదీ జంతువును వధించాలి అంటే ఖుర్బానీ చేయాలి. పూర్తిగా శిరో ముండనం లేదా తన వెంట్రుకలు చిన్నగా కత్తిరించటం

తవాఫ్ మరియు సయీలు:

సున్నతు ప్రకారం వాటిని ఈ క్రమంలో చేయాలి, ఒకవేళ అది సాధ్యం కాకపోతే, వాటిలో కొన్నింటిని ముందుగా కొన్నింటిని వెనుకగా చేసినా, ఎటువంటి దోషమూ లేదు.

7. దుల్ హజ్ పదకొండవ మరియు పన్నెండవ రాత్రులు మీనాలో బస చేయాలి.

8- ఈ రెండు రోజుల్లో మిట్టమధ్యానం తరువాత మూడు జమరాతులకు గులరాళ్ళు విసరాలి. మొదట మక్కాకు దూరంగా ఉండే జమరతుల్ ఊలా నుండి ప్రారంభించి, అక్కడ ఏడు కంకర రాళ్ళు విసరాలి. ప్రతి కంకర రాయి విసరటంతో తక్బీర్ పలకాలి. ఆ తరువాత కొద్దిగా ముందుకు వెళ్ళి, బైతుల్లాహ్ వైపు ముఖం చేసి నిలబడి, రెండు చేతులు ఎత్తి, అధికంగా తనకు ఇష్టమైన దుఆలు చేయాలి. ఆ తరువాత రెండవ జమరాతుపై ఏడు గులకరాళ్ళు విసరాలి, మరియు మొదటి జమరాతు వద్ద చేసినట్లే దుఆలు చేయాలి. ఆ తరువాత మూడవ జమరాతుపై - ఇది పండుగ రోజు గులకరాళ్ళు విసిరిన జమరతుల్ అఖ్బాపై కూడా

ఏడు గులకరాళ్ళు విసరాలి - అంతకు ముందు రెండు జమరాతులపై ఏడు ఏడు గులకరాళ్ళు విసిరినట్లుగానే. అయితే గులకరాళ్ళు విసిరిన తరువాత ఇక్కడ దుఆలు చేయకూడదు.

9- పన్నెండవ రోజు మూడు జమరాతులపై గులకరాళ్ళు విసిరిన తరువాత, మూడవ రోజు కూడా మీనాలోనే బస చేయాలని అనుకుంటే అలా ఉండవచ్చు. ఆ తరువాత 13వ రోజున కూడా మిట్టమధ్యానం తరువాత జమరాతులపై గులకరాళ్ళు విసరడం మంచిది; ఎందుకంటే ఇది ప్రవక్త ﷺ సున్నతు మరియు ఇందులో మంచి ప్రతిఫలం ఉంది. ఒక వేళ రెండు రోజుల్లోనే త్వరగా ముగించాలనుకుంటే, 12వ రోజు సూర్యాస్తమయానికి ముందు మీనా నుండి బయలుదేరాలి అంటే మీనాను విడిచి పెట్టాలి.

ఆ రాత్రింబవళ్ళలో తక్బీర్ మరియు జిక్ర్ లను వీలైనంత అధికంగా చేయాలి; అల్లాహ్ తఆలా ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿وَٱذۡكُرُواْ ٱللَّهَ فِيٓ أَيَّامٖ مَّعۡدُودَٰتٖۚ... ٢٠٣﴾ [البقرة]

“మరియు నియమిత రోజులలో అల్లాహ్ ను స్మరించండి.”

[2:203] ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా ప్రవచించారు:

((أَيَّامُ التَّشْرِيقِ أَيَّامُ أَكْلٍ، وَشُرْبٍ، وَذِكْرِ اللهِ))

"అయ్యాము తష్రీఖ్ అన్నవి తినే, త్రాగే మరియు అల్లాహ్ జ్ఞాపకములో గడిపే దినములు."[1]

దీనితో హజ్ యొక్క ఆచరణలు పూర్తి అవుతాయి.

తవాఫె విదా (వీడ్కోలు ప్రదక్షిణ):

హజ్ యాత్రికుడు తన హజ్ యొక్క ఆచరణలన్నీ పూర్తి చేసి, ఇక తన స్వదేశానికి తిరిగి వెళ్లాలని నిర్ణయించుకున్న తరువాత, మక్కా నుండి బయలుదేరే ముందు బైతుల్లాహ్ యొక్క తవాఫె విదా చేయాలి, ఇది అతని హజ్ ప్రయాణంలో చివరి ఆచరణ కావాలి.

బహిష్టులో ఉన్న స్త్రీ మరియు ప్రసవానంతర రక్తస్రావం స్థితిలో ఉన్న స్త్రీ పై తవాఫే విదా లేదు; ఎందుకంటే ఇబ్ను అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమా ఇలా పలికినారు: చివరగా మక్కా విడిచి పెట్టే ముందు (బైతుల్లాహ్) అల్లాహ్ గృహాన్ని సందర్శించి తవాఫ్ చేసి వెళ్ళ వలెనని ప్రజలకు ఆదేశించబడింది కానీ బహిష్టు స్త్రీలకు మాత్రం మినహాయింపు ఉన్నది.[2]

---

[1] దీనిని ముస్లిం తన కితాబుస్సియామ్ పుస్తకం తహ్రీమి సౌమి అయ్యామిత్తష్రీఖి అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1141)లో నబీషహ్ అల్ హుజలీ ఉల్లేఖన నుండి నమోదు చేసినారు.

[2] దీనిని బుఖారీ, తన కితాబుల్ హజ్ పుస్తకం, తవాఫుల్ వదఅ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1755) లో నమోదు చేసినారు. మరియు ముస్లిం, తన కితాబుల్ హజ్ పుస్తకం, వజూబ్ వ తవాఫుల్ వదఅ అధ్యాయం, హదీథు సంఖ్య (1328/380) లో నమోదు చేసినారు.

ఇహ్రామ్ స్థితిలో నిషిద్ధమైన విషయాలు:

ఇహ్రామ్ లో నిషిద్ధమైనవి: ఇవి ఇహ్రామ్ కారణంగా ఇహ్రామ్ స్థితిలో చేయకూడదని నిషేధించబడిన విషయాలు.

వీటి సారాంశం క్రింద తెలుపబడింది:

1- తల వెంట్రుకలను గుండు చేయించటం లేదా ఇతర పద్ధతుల ద్వారా తొలగించడం నిషేధం, మరియు ప్రముఖ పండితులు మిగతా శరీరంలోని వెంట్రుకలను కూడా ఇక్కడ చేర్చారు.

2- చేతులు లేదా కాళ్ళ నుండి గోళ్ళు గొరగుట నిషేధం, సౌకర్యం కోసం ఈ నిబంధన కూడా వెంట్రుకల నిబంధన వలే పరిగణించ బడింది;

3- ఇహ్రామ్ స్థితిలో ప్రవేశించిన తర్వాత శరీరం లేదా దుస్తులపై, ఆహారంలో లేదా పానీయంలో సుగంధ ద్రవ్యాలను వినియోగించడం నిషేధం.

4 - చేతులకు షర్రాబులు అంటే గ్లౌవ్స్ ధరించుట నిషేధం.

5 - ఇహ్రాం స్థితిలో భార్యాభర్తల శారీరక కలయిక నిషేధం.

ఈ ఐదు నిషేధాల ప్రాయశ్చిత పరిహారం ఆ దోషి ఎంపికపై ఆధారపడి ఉంటుంది, తల ముండనం విషయంలో అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్ లో పేర్కొన్నట్లు, మిగతావాటికి కూడా అదే విధంగా వర్తింపజేయబడింది. మూడు రోజులు ఉపవాసం ఉండటం లేదా ఆరుగురు నిరుపేదలకు భోజనం పెట్టటం, ప్రతి పేదవారికి సగం సాల్ ఇవ్వటం లేదా ఒక గొర్రెను జిబాహ్ చేయటం మొదలైన

వాటిలో ఒకదానిని దోషి ఎంపిక చేసుకోవాలి. ఆహారం మరియు గొర్రెల మాంసాన్ని పేదలలో పంచి పెట్టాలి, అది మక్కాలో గానీ లేదా నిషేధం ఉల్లంఘించిన ప్రదేశంలో గానీ చేయవచ్చు.

6- యోనిలో సంభోగం: హజ్ లో ఇది మొదటి తహల్లుల్ కంటే ముందు చేస్తే, దాని వలన నాలుగు విషయాలు జరుగుతాయి:

ఖుర్బానీ సమయంలో భార్యతో రమించడం హజ్ ను నిర్వీర్యం చేస్తుంది. అయినా హజ్ కొనసాగించుట విధి అనే విషయము తెలుస్తున్నది. తరువాత సంవత్సరంలో మరలా విధిగా హజ్ చేయడం తప్పనిసరి. ఫిదియా జంతువును వధించి, మక్కా లేదా మీనా, ముజ్దలిఫా స్థలంలో ఉండే పేదలకు పంచి పెట్టాలి.

7- నికాహ్ ఒప్పందం, ఇందులో ఫిద్యా లేదు, కానీ నికాహ్ చెల్లదు, మహరమ్, భర్త, భార్య, వలీ లేదా అతని ప్రతినిధి మొదలైన నికాహ్ షరతులన్నీ పూర్తి అయినా సరే.

8- అడవి వేట జంతువును చంపటం, దానికి పరిహారం ఉంది, అది దానికి సమానమైన జంతువును వధించి హరమ్ పేదవారికి పంపిణీ చేయటం, లేదా దాని విలువను భోజనంగా మార్చి హరమ్ పేదవారికి పంపిణీ చేయటం, లేదా ప్రతి పేదవాని భోజనం బదులుగా ఒక రోజు ఉపవాసం ఉండటం.

ఈ ఎనిమిది నిషేధాలు ప్రతి ఇహ్రామ్ ధరించిన వ్యక్తికి హరాం, పురుషుడైనా స్త్రీ అయినా. మరియు పురుషులకు ప్రత్యేకంగా మరో రెండు నిషేధాలు ఉన్నాయి:

1- తలను అతుక్కుని ఉండే వాటితో తన తలను కప్పుకోవటం, అయితే అతుక్కుని ఉండని వాటితో - గుడారం, కారు పైకప్పు, గొడుగు వంటి వాటితో - ఎటువంటి అభ్యంతరం లేదు.

2- కుట్టబడిన దుస్తులు, అంటే శరీరానికి లేదా దాని భాగానికి లేదా అవయవానికి సరిపోయేలా కుట్టబడిన ప్రతిదీ, ఉదాహరణకు కమీసు, ప్యాంటు మరియు సాక్సులు మొదలైనవి. అయితే, ముడతలు ఉన్న ఇజార్ మరియు దుప్పటి ధరించడంలో ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. అలాగే ఉంగరం, గడియారం, కళ్లజోడు, చెవి వినికిడి పరికరం, పాకెట్ వంటి ఖర్చు సంచులు మరియు అటువంటి వాటిని ధరించడంలో ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు.

స్త్రీలకు నిషిద్ధమైన వాటిలో క్రింది విషయాలు ప్రత్యేకం:

ముఖమును ఏ విధంగానైనా కప్పుకోవటం, కొంతమంది పండితులు నికాబ్ మాత్రమే నిషిద్ధం అన్నారు, అంటే ఆమె తన ముఖమును కళ్ళకు రంధ్రాలు ఉన్న వస్త్రంతో కప్పుకోవటం. మరియు పురుషులు, ఆమె మహ్రిమ్ కాని వారు, ఆమెను చూసే పరిస్థితిలో తప్ప, ఎప్పుడూ ముఖమును కప్పకూడదు. ఇహ్రామ్ సమయంలో కాకుండా మరియు ఇతర సందర్భాలలో ముఖమును కప్పుకోవటం తప్పనిసరి.

ఈ ప్రత్యేక నిషేధాల ప్రాయశ్చిత్తం, ముందుగా చెప్పిన ఐదు నిషేధాల ప్రాయశ్చిత పరిహారాలలో నుండి ఎంపిక చేయవలసి ఉంటుంది.

ఈ నిషేధాలకు పాల్పడిన వ్యక్తిపై ఇస్లామీయ ధార్మిక తీర్పు

పూర్తిగా నిషేధాలకు పాల్పడిన వ్యక్తి ముందు మూడు పరిస్థితులు ఉన్నాయి:

ఒకటి: అవసరం లేకుండా, కారణం లేకుండా నిషేధిత కార్యమును చేయుట, ఇది పాపం, దానికి ఫిద్యా చెల్లించాలి.

రెండు: అవసరమును తీర్చుటకు దానిని చేయుట, ఇందులో అతని పాపం లేదు, కానీ దాని పరిహారం ఉంది. అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿... فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍۚ...﴿١٩٦﴾﴾ [البقرة]

“మీలో ఎవరైనా అనారోగ్యానికి గురై ఉంటే, లేక తలలో ఏదైనా ఇబ్బంది ఉంటే, పరిహారంగా ఉపవాసం లేదా దానం లేదా బలి ఇవ్వాలి.” [2:196] అతను చలికి లేదా వేడికి భయపడి తలను కప్పుకోవలసి వస్తే, అతనికి తలను కప్పుకోవడం అనుమతించబడుతుంది, మరియు అతనికి ముందుగా చెప్పిన వాటిలో ఏదో ఒక ఫిద్యా చెల్లించ వలసి ఉంటుంది.

మూడవది: అతను అజ్ఞానం, మతిమరుపు, బలవంతం లేదా నిద్ర కారణంగా చేస్తే, అతనిపై ఎటువంటి పాపం లేదు, మరియు ఎటువంటి పరిహారం అవసరం లేదు; అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు:

﴿... رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَاۚ... ﴿٢٨٦﴾﴾ [البقرة]

"ఓ మా ప్రభూ! ఒకవేళ మేము మరిచి లేదా పొరబడి తప్పుకు పాల్పడినట్లైతే మాపై నీ పట్టుబిగించకు" [2:286] హదీథులో ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఇలా సెలవిచ్చారు:

((إِنَّ اللهَ تَجَاوَزَ عَنْ أُمَّتِي الْخَطَأَ وَالنِّسْيَانَ وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ))

"నిశ్చయంగా అల్లాహ్ నా ఉమ్మతు (జాతి) యొక్క పొరపాటును, మరపును మరియు బలవత్కార్యాలు క్షమించాడు."[1]

కానీ సాకు తొలగినప్పుడు, నిషేధిత విషయమని తెలిసినప్పుడు, లేదా గుర్తుకు వచ్చినప్పుడు, లేదా బలవంతం తొలగినప్పుడు, లేదా నిద్ర నుండి మేల్కొన్నప్పుడు, అతను దానిని - అంటే: నిషేధిత కార్యాన్ని - తక్షణం విడిచిపెట్టాలి.

మస్జిదె నబవీ సందర్శన:

అందులో నమాజు చేయుట కొరకు ప్రయాణం చేసేందుకు అనుమతించబడిన మూడు మస్జిదులలో మస్జిదున్నబీ సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం ఒకటి. ఆ మూడు అవి: మక్కాలోని మస్జిదె హరామ్, మదీనాలోని మస్జిదున్నబీ, మరియు ఫలస్తీనా కుద్సులోని మస్జిదుల్ అక్సా. మస్జిదున్నబీలో నమాజు ఆచరించుట, మస్జిదె హరామ్ మినహాయించి, ఇతర మస్జిదులలో ఆచరించే వెయ్యి నమాజుల కంటే ఉత్తమమైనది. అందువలన

---

[1] దీనిని ఇబ్నె మాజహ్, తన 'కితాబ్ అత్తలాక్' పుస్తకం, 'తలాక్ అల్ మక్రుహ్ వ న్నాసీ' అధ్యాయం, అబూ ధర్ మరియు ఇబ్నె అబ్బాస్ రదియల్లాహు అన్హుమ్ ల ఉల్లేఖనల నుండి (2043) (2045) నమోదు చేసినారు.

మస్జిదును సందర్శించి అందులో నమాజు ఆచరించుట ప్రతీ సమయములో షరీఅతు సిఫారసు చేసింది, అది కేవలం హజ్ సమయంలో మాత్రమే కాదు, మరియు దీని సందర్శనమునకు హజ్ తో సంబంధం లేదు. హజ్ దాని సందర్శనముతో పూర్తవదు, దానిని వదిలినా హజ్ లో ఏ లోపమూ ఉండదు. కానీ ప్రజలు దానిని హజ్ తో కలిపారు; తద్వారా ఒకే ప్రయాణంలో హజ్ మరియు మస్జిదె నబవీ సందర్శన పూర్తి అయి పోతుంది, ముఖ్యంగా ప్రతి ఒక్కదానికి ప్రత్యేకంగా ప్రయాణం చేయడం కష్టమైనవారికి, సుదూర ప్రాంతాల ప్రజల కొరకు.

మస్జిద్ లో ప్రవేశించిన తరువాత, అల్లాహ్ అనుమతించినంత వరకు నమాజులు చేసి, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం సమాధి వద్దకు వెళ్ళి, దాని ఎదుట నిలబడి ఇలా పలకాలి: "అస్సలాము అలైక - అయ్యుహన్నబియ్యు - వ రహ్మతుల్లాహి వ బరకాతుహు, అల్లాహుమ్మ సల్లి అలా ముహమ్మదిన్ వ అలా ఆలి ముహమ్మద్; కమా సల్లయిత అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ్; ఇన్నక హమీదుమ్మజీద్, వ బారిక్ అలా ముహమ్మదిన్ వ అలా ఆలి ముహమ్మద్; కమా బారక్త అలా ఇబ్రాహీమ వ అలా ఆలి ఇబ్రాహీమ్; ఇన్నక హమీదుమ్మజీద్".

ఆ తరువాత కుడి వైపు కొంచెం ముందుకు అడుగు వేసి, అబూ బక్ర్ రదియల్లాహు అన్హు పై సలాం పంపుతూ ఇలా పలకవలెను: "అస్సలాము అలైక యా అబూ బక్ర్, యా ఖలీఫతు

రసూలుల్లాహ్ ﷺ, రదియల్లాహు అన్హు, ఉమ్మతే ముహమ్మద్ పైన మీకు ఉత్తమ ప్రతిఫలం ఇవ్వుగాక.

ఆ తరువాత కుడిపైపు కొంచెం ముందుకు అడుగు వేసి, ఉమర్ రదియల్లాహు అన్హు పై సలాం పంపుతూ, ఇలా పలుకవలెను: "అస్సలాము అలైక యా అమీర్ అల్ ముమినీన్ ఉమర్, రదియల్లాహు అన్హు, మరియు ముహమ్మద్ ఉమ్మతిపై మీకు ఉత్తమ ప్రతిఫలం ఇవ్వుగాక".

తన ఇంటి నుండి ఉదూ చేసుకుని ఖుబా మస్జిదునకు వెళ్ళి, అందులో నమాజు ఆచరించ వలెను.

మదీనా శ్మశానమైన బఖీను సందర్శించి, ఉస్మాన్ రదియల్లాహు అన్హు సమాధి వద్ద నిలబడి, 'అస్సలాము అలైకుమ్ యా అమీర్ అల్ ముమినీన్ ఉస్మాన్, రదియల్లాహు అన్హు, వ జజాక అన్ ఉమ్మతి ముహమ్మద్ ఖైరన్' అని సలాం పంపాలి. బఖీ వారి సమాధుల వద్ద సలాం చేసి, వారి కొరకు అల్లాహ్ తో క్షమాపణ మరియు కరుణ కోసం దుఆ చేయాలి.

ఊహద్ వైపు వెళ్ళి, ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క పినతండ్రి అయిన హమ్జా మరియు అక్కడ ఉన్న షహీదుల సమాధిని సందర్శించి, వారి కొరకు క్షమాపణ మరియు కారుణ్యమును కోరుతూ దుఆ చేయాలి.

మహిళలు సమాధులను సందర్శించ కూడదు; అది ప్రవక్త సల్లల్లాహు అలైహి వసల్లం యొక్క సమాధి అయినా సరే, లేదా ఇతరుల సమాధులు అయినా సరే.

మదీనాలోని మస్జిదులు మరియు ఇతరత్రా వాటిని పుణ్యప్రద సంకల్పంతో దర్శించుట వంటిది ఏదీ లేదు, మేము పైన పేర్కొన్న వాటిని మినహాయించి.

మరియు అల్లాహ్ మనకు సహాయం అందించు గాక. మరియు అల్లాహ్ మన ప్రవక్త అయిన ముహమ్మద్ పై, ఆయన కుటుంబముపై, ఆయన సహచరులందరిపై శుభాలను, శాంతిని కురిపించు గాక.

దీనిని రచించినది ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ యొక్క అవసరం కలిగి ఉన్న ఈ దాసుడు, ముహమ్మద్ అస్సాలిహ్ అల్ ఉథైమీన్.

విషయసూచిక

ప్రయాణానికి సంబంధించిన ఆదేశాలు 3
హజ్ ఎప్పుడు విధి గావించబడింది?..................................23
ప్ర: హజ్ లేదా ఉమ్రహ్ చేయాలనుకునే వారు ఎక్కడ నుండి ఇహ్రామ్ స్థితిలోనికి ప్రవేశించాలి? 26
హజ్ పద్ధతులు మరియు వాటిలో ఉత్తమమైన పద్ధతి: 29
తమత్తు హజ్ విధానం: ఉమ్రహ్ కొరకు ఇహ్రామ్ ధరించుట నుండి అంటే ప్రారంభం నుండి హజ్ ముగింపు వరకు సంక్షిప్తంగా. 30
తవాఫె విదా (వీడ్కోలు ప్రదక్షిణ): 39
ఇహ్రామ్ స్థితిలో నిషిద్ధమైన విషయాలు:............................40
ఈ నిషేధాలకు పాల్పడిన వ్యక్తిపై ఇస్లామీయ ధార్మిక తీర్పు 43
మస్జిదె నబవీ సందర్శన:..44

هدية

HADIYAH

The Encyclopedia of Ar-Rahman's Guests

Selected material for Pilgrims and Um-rah teaching it in languages of the world.